LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Ympäristöministeriö rauhoittaisi taimenet

Ympäristöministeriö (YM) esittää nieriän, meritaimenen, järvitaimenen ja järvilohen sekä meriharjuksen rauhoittamista toistaiseksi kaikelta kalastukselta.

YM ilmaisi kantansa lausunnossaan maa- ja metsätalousministeriön kalastusasetuksen muutosesitykseen.

Itämeren lohen ja meritaimenen alamitaksi YM esittää 65 senttiä. Suomenlahden valtion vesillä tämä alamitta on jo käytössä.

Myös järvilohen ja kuhan alamittoja YM korottaisi, mutta ei kerro, paljonko. Alamitoilla pitäisi turvata se, että kukin kalalaji pääsee kutemaan ainakin kerran ennen pyydystetyksi joutumistaan.

Kansallisen lohistrategian muodostamisen yhteydessä pitää YM:n mielestä tehdä pidempiaikaiset ja pysyvät muutokset kalastusasetukseen.

REIJO VESTERINEN

Iijoen suulta lohia voimalapatojen ohi

Iijoen suulta siirretään tänä kesänä 300 lisääntymisikäistä merilohta voimalapatojen ohi jokeen. 200 lohta on jo siirretty.

Tavoitteena on palauttaa jokeen vahva lohikanta, jonka kutualueille nousun voimalapadot estivät. Kolmevuotinen hanke on jatkoa Vaelluskalat palaavat Iijokeen -projektille, joka toimi vuodet 2008–2011.

Voimalaitospatojen ohi rakennettavien kalateiden kautta toivotaan lohien jälleen nousevan jokeen kutemaan.

Kalatalousviranomainen on myöntänyt lohien siirtoluvan vuoteen 2016 asti. Ensimmäisenä siirtokesänä 2009 saatiin siirretyksi 50 lohta, viime kesänä jo 259.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran mukaan siirretyt lohet ovat olleet terveitä. Eläinlääkäri tarkastaa siirrettävät lohet.

Tänä kesänä on siirretty jo 200 merilohta. Niiden paino on vaihdellut 5 ja 15 kilon välillä.

Kalastuksen valvontaa on tehostettu huomattavasti, jopa ympärivuorokautiseksi. Hankeväki toivoo, että lohille annetaan llisääntymisrauha Iijoessa syys-lokakuussa.

Iijoen kalatiet -hankkeen kokonaiskulut ovat yli miljoona euroa. Euroopan aluekehitysrahasto Eakr antaa 77 prosenttia, alueen kunnat ja kaupungit, PVO-Vesivoima sekä Metsähallitus loput.

REIJO VESTERINEN

Muikku on saaliin määrän ja arvon perusteella sisävesien ammattikalastajien tärkein saaliskala.

Odotettavissa hyviä muikkusaaliita

Tänä kesänä on odotettavissa hyviä muikkusaaliita, sillä keväällä 2012 syntyi runsas muikkukanta moniin järviin.

Vuonna 2012 syntyneet muikut tulevat kudulle tulevana syksynä, minkä vuoksi kutevia muikkuja tulee todennäköisesti olemaan edellisvuotista enemmän.

Nyt muikkusaaliissa palataan tavalliseen tilanteeseen, jossa pääosan saaliista muodostavat edellisenä keväänä kuoriutuneet, toisella vuodella olevat muikut.

Monissa järvissä syntyi peräkkäisiä vahvoja muikkuvuosiluokkia viime vuosikymmenen lopussa. Näitä tiheässä kannassa hitaasti kasvaneita muikkuja riitti kalastettavaksi usean vuoden ajan.

Muikkujen seurantaa

Ennen vuoden 2012 hyvää vuosiluokkaa syntyi Itä-Suomen järvissä kaksi, muualla yksi heikompi vuosiluokka. Vanhat muikut tasoittivat saaliita näinä vuosina.

Kutukannat olivat sen sijaan heikohkoja eteläisessä Suomessa viime syksynä. Lapin järvissä kutukannat olivat edelleen keskinkertaisia.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos seuraa vuosittain muikkukantoja ammattikalastajille suunnatulla kyselyllä.

Tutkimuslaitoksen kevättalvella 2013 tekemä kysely lähetettiin runsaalle sadalle avustajalle ja se koski noin 80 muikkujärveä.

MT

Suomalaisviehe Euroopan paras

Suomessa suunniteltu ja käsin tehty heittoperho on valittu parhaaksi uutuustuotteeksi Euroopan kalastusalan ammattilaismessuilla Wienissä.

Eumer Spin Tube Natural -heittoperho on tarkoitettu ahvenen, kuhan ja taimenen vapakalastukseen.

Viehettä heitetään tavallisella virvelillä, ei perhokalastusvälineillä.

”Lähes jokaisen kalastuksen harrastajan toiveena on oppia heittämään perhoa. Nyt se on mahdollista ilman erillistä perhovapaa”, Eumer Finlandin markkinointi- ja tuoteasiantuntija **Olli Ojamo** sanoo.

Ojamon mielestä alan median ja tukkuostajien äänestyskäyttäytyminen osoitti, että panostus uuden tuotteen luomiseen on ollut oikea.

Vuonna 2007 perustettu yritys valmistaa ja kehittää kalastustarvikkeita sekä järjestää kalastusmatkailua ja -kursseja. Yrityksen pääpaikka on Merikarvialla.

Efttex-messut ovat Euroopan kalastustarvike-elinkeinoelämän yhdistyksen erikoismessut.

REIJO VESTERINEN

Vastuullinen kalastaja ei roskaa ympäristöä

Roskien ja siimanpätkien paikka ei ole luonnossa. Vastuullinen kalastaja varjelee ympäristöä, Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö muistuttaa.

Kalastusta harrastaa arviolta 1,6 miljoonaa suomalaista.

Järjestön mukaan varsinkin suosituimmissa kalastuskohteissa eväspaperit ja matopurkit pilaavat ympäristöä.

Joka vuosi suuri määrä lintuja loukkaantuu tai kuolee tartuttuaan siimoihin. Järjestö neuvoo silppuamaan siimanpätkät ja heittämään ne roskiin, jotta en eivät vahingoita lintuja myöskään kaatopaikoilla.

Vesillä liikuttaessa on otettava huomioon muut kalastajat ja ranta-asukkaat. Toisen mökin tai veneen vieressä kaahailu tai saunalaiturin päässä kalastelu ei ole hyvien käytöstapojen mukaista, järjestö muistuttaa.

”Rauhassa kalastettaessa kaikki voivat nauttia kesästä ja kalastuksesta niin kuin niistä kuuluukin nauttia.”

Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö on maamme suurin vapaa-ajankalastajien järjestö. Sen 13 piirin 600 seurassa toimii yhteensä noin 50 000 kalastuksen harrastajaa.

REIJO VESTERINEN

Ruukki on jättänyt jälkensä Teijon vanhoihin metsiin

Teijon retkeilyalue sopisi kansallispuistoksi jylhien maisemiensa, lehtojensa ja suojelualueidensa takia. Kokonaisuuden kruunaa vanha ruukkikylä. Vain metsästyksen ja kalastuksen kohtalo mietityttää.

SAARA OLKKONEN

Teijon Luonnonpuistossa on lehtipuita ja lehtokasvillisuutta. Seassa kasvaa myös vieraslajeja ruukin kartanon perintönä. Ylempänä sijaitseva Sahajärvi on padottu.

SALO (MT)

Kookkaiden haapojen ja muiden lehtipuiden kahina säestää kulkijan matkaa Sahajärven luonnonsuojelualueella. Sattumalta sahakin soi taustalla, sillä paikallinen yrittäjä on palkattu kunnostamaan luontopolun portaita ja pitkospuita.

Vuonna 1964 perustettu suojelualue on monella tapaa ainutlaatuinen. Vehreä lehto, korkeuserot ja vesiputoukset niitä ylittävine siltoineen saavat mielikuvituksen laukkaamaan. Voisi kuvitella, että metsässä asustaa jos nyt ei menninkäisiä, niin monia eläimiä liito-oravista ilveksiin.

Unenomaista tunnelmaa korostavat eksoottiset kasvit, kuten jättikokoiseksi kasvanut alppiruusu, joka tuo tropiikin tunnelmaa keskelle suomalaista metsää. Vieraslajit on istutettu aikoinaan ruukin kartanon maille. Alueelta on vastikään kaadettu kookkaita tuijia, jotta kotimaiset lajit saisivat elintilaa.

Rajaukset vielä tekemättä

Luonnonpuisto on vain yksi osa Teijon retkeilyaluetta, josta suunnitellaan kansallispuistoa. Metsähallituksen erikoissuunnittelija **Mikael Nordström** tekee kesän aikana selvityksen, miten noin 3 500 hehtaarin virkistyskäyttö ja suojelu nivotaan yhteen. Selvitykseen lasketaan, paljonko puiston perustaminen maksaa suorasti ja välillisesti muun muassa Metsähallituksen menettäminä hakkuutuloina.

Luontoarvojen puolesta kansallispuiston kriteerit taatusti täyttyvät. Viime kädessä suojelusta päättää eduskunta.

Teijon retkeilyalueella kohoaa jylhiä maisemakallioita, metsäkankaita, järviä, korpipainanteita ja avosoita. Kokonaisuutta täydentävät Punassuon soidensuojelualue ja Hamarijärven luonnonsuojelualue.

Retkeilijöitä palvelee yli 40 kilometrin reitistö, joka tutustuttaa eteläisen rannikkoseudun luontoon ja maisemiin. Kokonaisuutta täydentää Kirjakkalan ruukin perinneympäristö arvokkaine rakennuksineen. Sen historia ulottuu 1600-luvulle.

Nordströmin päänvaivana on tehdä esitys mahdollisen kansallispuiston rajauksista. Hänen mielestään Matildan kylän tuntuman voisi ainakin rajata ulkopuolelle, jotta sillä on tilaa kehittyä. Salon kaupunki toivoo, että teiden varsille jätetään tilaa esimerkiksi pyöräteille.

Turvataanko metsästys?

Puistoa vastustavia soraääniä on kuulunut vähän. Kenties suurin ongelma on vallitseva metsästyskielto. Metsästäjät pelkäävät, että hirvikanta röyhähtää.

”Asia pitää perata kunnolla ja antaa esitys, miten metsästys voidaan turvata”, pohtii Nordström.

Toinen askarruttava asia on Matildanjärven virkistyskalastuksen kohtalo. Järveen istutetaan kirjolohta, mikä houkuttelee kalastajia. Kansallispuistoon vierasperäistä lohta ei saa enää istuttaa. Nordströmin täytyy punnita, voiko lohenpyynnin siirtää jollekin toiselle järvelle tai kenties rajata kansallispuiston ulkopuolelle. Kumpikin vaihtoehto on kimurantti.

Nordström arvioi, että paikalliset suhtautuvat kansallispuistoon lempeästi, koska alueella on ollut retkeilyalue jo parikymmentä vuotta. Teijossa on totuttu kulkemaan luontoa kunnioittaen.

KATJA KOLJONEN

Teijon retkeily- ja luonnonsuojelualue

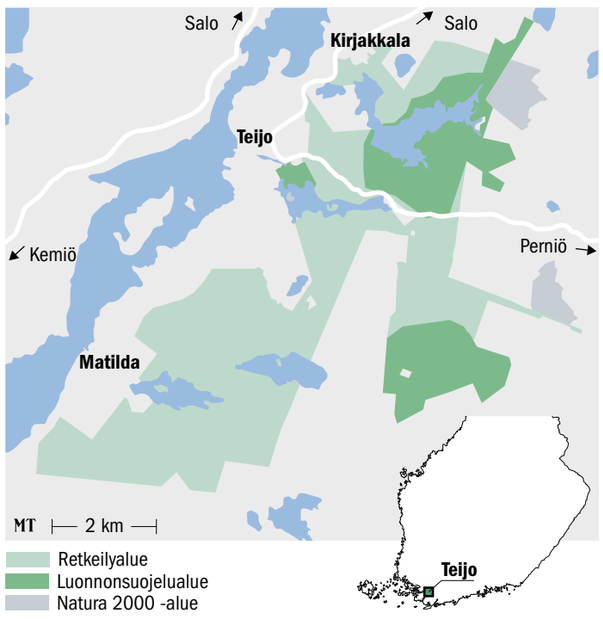

Kirjolohi houkutteli Sami Vuorisen ja Teppo Honkasen Matildanjärvelle kalaan. He toivottavat kansallispuiston tervetulleeksi, kunhan kalastusmahdollisuus säilyy.

Mirja Laurila ja Elina Nurmi piipahtivat uittamassa järven mukaan nimettyä Matilda-koiraa. Laurila ilahtui kuullessaan, että kansallispuistossakin saa ulkoiluttaa kytkettyä koiraa.

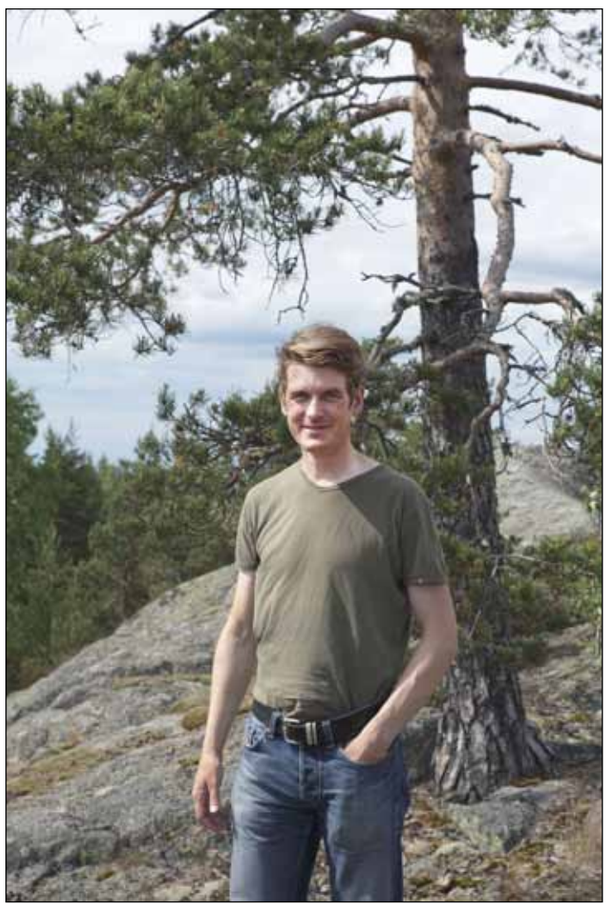

Mikael Nordström laatii selvityksen kansallispuiston perustamisesta. Siinä sovitetaan yhteen virkistyskäyttö ja suojelu, lasketaan kustannukset ja laaditaan rajausehdotus.

Asukasyhdistys: Haaskat kesyttävät sudet ja karhut

Haaskaruokinta kesyttää sudet ja karhut, susialueen asukasyhdistys Taajamasusi ry väittää.

Yhdistyksen mukaan tänä vuonna susia on nähty asuinalueilla, kaupungeissa ja moottoriteillä. Pedot ovat hätyytelleet koiria sekä seuranneet traktoreita pelloilla ja lapsia päiväkodin pihalla.

Yhdistyksen mielestä suurpedot eivät tyypillisesti käyttäydy näin.

”Pedot opetetaan tulemaan ihmishajun lähelle. Itärajan pinnassa on paljon haaskaruokintapaikkoja, Pelkästään Kuhmossa, Suomussalmella ja lähikunnissa on yli 60 haaskaa, Pohjois-Karjalassakin lähes saman verran.”

”Pedot oppivat kiinnostumaan moottoriajoneuvojen ja ihmisten hajuista ja äänistä, kun nämä tuovat ruokintapaikalle lohenperkeitä, sianraatoja tai koiranruokaa.”

Haaskoja käytetään kuvausta ja tarkkailua helpottamaan. Riistantutkijat houkuttelevat karhuja pannoitettaviksi haaskojen avulla.

Länsi-Suomessa ruokitaan isoja petolintuja haaskoilla, joilla vierailee myös suurpetoja.

Muualla tiukemmat määräykset

Yhdistyksen mukaan muissa EU-maissa haaskaruokintaan suhtaudutaan tiukemmin. Ihmisravinnoksi mahdollisesti joutuvia eläimiä ei saa ruokkia haaskoilla, koska myös ihmisen ruokaan voi päätyä vaikkapa sioille syötettyjä lääkkeitä.

REIJO VESTERINEN

Viirukangaslude avaa huonosti tunnettujen metsälajien sarjan

Etelä- ja Kaakkois-Suomen kuivilla, auringon paahtamilla kedoilla asusteleva viirukangaslude (Geocoris ater) ei ole mikä tahansa ötökkä. Lude komeilee Puutteellisesti tunnettujen ja uhanalaisten metsälajien tutkimusohjelman (Putte) logossa.

Korkeasta asemastaan huolimatta viirukangaslude on huonosti tunnettu. Se saakin kunnian aloittaa puutteellisesti tunnettujen eliöiden kesäisen esittelysarjan.

Viikolle 32 asti Suomen ympäristökeskus esittelee yhden lajin joka viikko. Kunnian saavat seinälukki, sulkukotilot, valeskorpionit, seitikit, kultapistiäiset ja tyvityynyjäkälä.

Missä lude luuraa?

Viirukangaslude asustelee Kaakkois-Suomessa avoimilla, paahteisilla paikoilla, kuten kedoilla ja niityillä. Lude on ihmissilmälle kovin pieni, vain hieman yli kolmen millin pituinen.

Viirukangasluteella on kangasluteille tyypillinen leveä pää ja suuret, ulkonevat verkkosilmät. Parhaiten lajin erottaa etuselän pituussuuntaisesta juovasta. Ravinnokseen ötökkä napsii lähinnä kasvien siemeniä.

Viirukangaslude on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Sen ja muiden harvinaisten paahdelajien suojelua edistetään laitumien, harjujen ja niittyjen luonnonhoidolla.

Uusia elinpaikkoja voidaan luoda teiden pengerryksille, soramontuille tai vaikkapa kesämökin pihalle.

MT

Erittäin uhanalainen viirukangaslude viihtyy aukeilla paikoilla. Seppo Leinonen on ikuistanut luteen Putte-ohjelman logoon.

Verkkokielto loppuu Saimaalla

Saimaannorppia suojaava verkkokalastuskielto loppuu Saimaalla 30.6.

Vuosittain tietoon tulleiden kalanpyydyskuolemien määrä on kuitenkin pysynyt samansuuruisena kiellosta huolimatta, sillä yydyskuolemat ovat siirtyneet loppukesälle ja syksylle.

”Toivomme saimaalaisten asentavan katiskoihinsa nielurajoittimet ja jättävän loppukesäksi verkot pois”, Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piirin toiminnanjohtaja **Timo Luostarinen** sanoo.

Myös kalatalouspäällikkö **Jorma Tiitinen** Etelä-Savon elykeskuksesta vetoaa kalastajiin.

”On kalastajien oma etu, että rajoitusaikaa jatketaan vapaaehtoisesti. Pidättäytymällä norpille vaarallisista pyydyksistä kalastajat turvaavat verkkokalastuksen jatkumisen ilman laajennettuja pakollisia rajoituksia.”

MT